

Komisja
Europejska

SPRAWOZDANIE NA TEMAT PRAWORZĄDNOŚCI Z 2020 R.

wrzesień 2020 r.

UNIJNY ZESTAW INSTRUMENTÓW NA RZECZ PRAWORZĄDNOŚCI

UE dysponuje szeregiem narzędzi, które mają zapewnić przestrzeganie praworządności we wszystkich państwach członkowskich. Wiele państw członkowskich ma wysokie standardy w zakresie praworządności, ale istnieją również istotne wyzwania, które różnią się w poszczególnych państwach członkowskich. Ponieważ wyzwania związane z praworządnością są różnorodne, nasze narzędzia także się różnią. Każde z nich jest dostosowane do konkretnej sytuacji i ma na celu promowanie praworządności, zapobieganie problemom z nią związanym lub reagowanie na nie.

DLACZEGO PRAWORZĄDNOŚĆ JEST TAKA WAŻNA?

Praworządność jest jedną z podstawowych wartości, na których opiera się Unia Europejska. Nie jest to pojęcie abstrakcyjne. Praworządność ma bezpośredni wpływ na życie każdego obywatela. Oznacza to, że wszyscy członkowie społeczeństwa – w tym rządy i członkowie parlamentów – są równi wobec prawa i podlegają kontroli niezależnych i bezstronnych sądów.

JAKĄ ROLĘ PEŁNI KOMISJA?

Komisja Europejska, jak uznał Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jest odpowiedzialna za zagwarantowanie przestrzegania praworządności jako podstawowej wartości zapisanej w Traktatach UE oraz za zapewnienie poszanowania prawa, wartości i zasad UE.

ZAPOBIEGANIE I PROPAGOWANIE

MECHANIZM PRAWORZĄDNOŚCI

Roczny cykl obejmujący, **jako centralny element, roczne sprawozdanie na temat praworządności**, propagujący praworządność we wszystkich państwach członkowskich, a także zapobiegający powstawaniu nowych problemów i pogłębianiu się tych już istniejących.

UNIJNA TABLICA WYNIKÓW WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

Roczne sprawozdanie dostarczające porównywalnych danych na temat niezależności, jakości i skuteczności krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości.

EUROPEJSKI SEMESTR

Coroczny proces, którego wynikiem są zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczące kwestii makroekonomicznych i strukturalnych, w tym systemów wymiaru sprawiedliwości i walki z korupcją. Ma na celu pobudzenie wzrostu gospodarczego.

MECHANIZM WSPÓŁPRACY I WERYFIKACJI

Regularne monitorowanie i składanie sprawozdań z postępów poczynionych w Rumunii i Bułgarii w celu wyeliminowania niedociągnięć związanych z reformą sądownictwa, korupcją, a w przypadku Bułgarii – ze zwalczaniem przestępczości zorganizowanej.

WSPARCIE DLA SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO, SIECI I PROJEKTÓW

Unijne instrumenty finansowania, kampanie informacyjne i działania promocyjne, w tym wspieranie sieci sądowych, pluralizmu i wolności mediów.

REFORMY STRUKTURALNE

Techniczne i finansowe wsparcie dla państw członkowskich w przeprowadzaniu reform strukturalnych.

REAGOWANIE

POSTĘPOWANIE W SPRAWIE UCHYBIENIA ZOBOWIĄZANIOM PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO

Zapewnienie prawidłowego stosowania i przestrzegania prawa UE na szczeblu krajowym.

ART. 7 TUE

Instrument traktatowy mający na celu zapobieżenie poważnym naruszeniom praworządności, z ewentualnymi sankcjami.

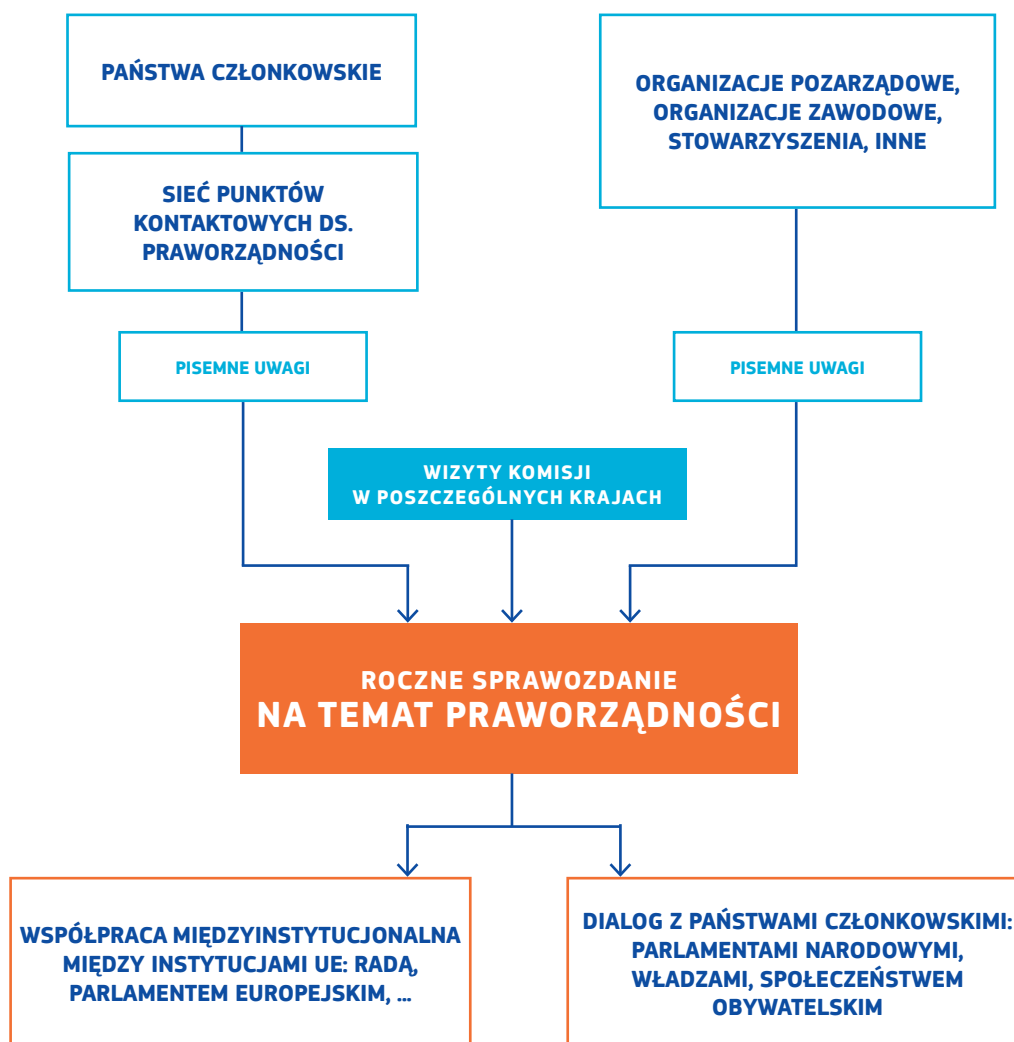
RAMY NA RZECZ PRAWORZĄDNOŚCI

Narzędzie wczesnego ostrzeżenia przyjęte przez Komisję w marcu 2014 r., umożliwiające jej nawiązanie dialogu z państwem członkowskim w celu zaradzenia systemowym zagrożeniom dla praworządności, aby zapobiec ich eskalacji.

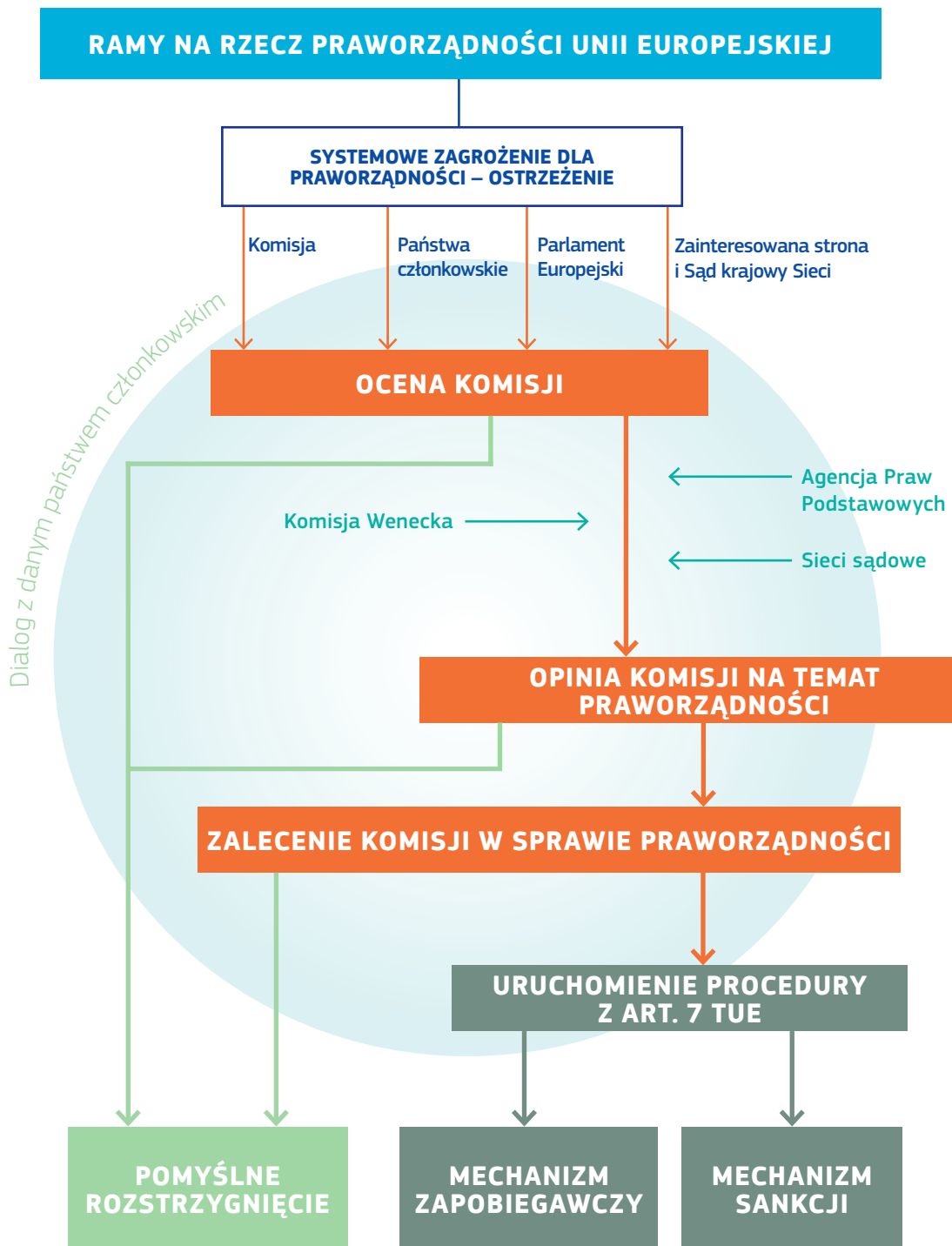
PROPONOWANY SYSTEM WARUNKOWOŚCI W CELU OCHRONY BUDŻETU UE

Propozycja powiązania praworządności z funduszami UE, co pozwoliłoby UE zawiesić, zmniejszyć lub ograniczyć dostęp do unijnego finansowania w przypadku naruszeń.

JAK DZIAŁA MECHANIZM PRAWORZĄDNOŚCI:

JAK DZIAŁAJĄ RAMY NA RZEC PRAWORZĄDNOŚCI:

JAK DZIAŁA ART. 7 TRAKTATU UE:

Art. 7 ust. 1: ŚRODKI ZAPOBIEGAWCZE

Określenie wyraźnego RYZYKA poważnego naruszenia wartości określonych w art. 2 TUE

Uzasadniony wniosek złożony przez:

1/3 państw członkowskich

lub

Komisję Europejską

lub

Parlament Europejski

(większością 2/3 oddanych głosów, reprezentującą większość głosów wchodzących w jego skład członków)

Wysłuchanie państwa UE, którego dotyczy procedura, przed Radą

Zgoda Parlamentu Europejskiego

(większością 2/3 oddanych głosów, reprezentującą większość głosów wchodzących w jego skład członków)

Decyzja Rady

stwierdzająca wyraźne ryzyko poważnego naruszenia wartości, o których mowa w art. 2 TUE

(większością 4/5 głosów państw członkowskich z wyłączeniem państwa, którego dotyczy procedura)

Rada może wydać zalecenia

(większością 4/5 głosów państw członkowskich z wyłączeniem państwa, którego dotyczy procedura)

Art. 7 ust. 2–3: MECHANIZM SANKCJI

Określenie poważnego i stałego NARUSZENIA wartości określonych w art. 2 TUE

Wniosek złożony przez:

Art. 7 ust. 2

1/3 państw członkowskich

lub

Komisję Europejską

Uwagi przedstawione przez państwo UE, którego dotyczy procedura

Zgoda Parlamentu Europejskiego

(większością 2/3 oddanych głosów, reprezentującą większość głosów)

Rada Europejska stwierdza poważne i stałe naruszenie

(decyzja przyjęta JEDNOMYŚLNIE, z wyjątkiem państwa UE, którego dotyczy procedura)

Art. 7 ust. 3 TUE: Zawieszenie niektórych praw

Rada może zawiesić prawa członkowskie, w tym prawa głosu

Głosowanie wymaga większości kwalifikowanej, którą określa się jako:

- 72 % państw członkowskich, z wyłączeniem państwa członkowskiego, którego dotyczy procedura;
- reprezentujących 65 % ludności państw członkowskich uczestniczących w głosowaniu.

Państwo UE, którego dotyczy procedura, nie uczestniczy w głosowaniu.